Συνέντευξη: Μάρω Βαμβουνάκη: «Έχω ανάγκη τη φλόγα»

Μάρω Βαμβουνάκη

Με μόνο τη φράση «Υπήρξε κάποτε ένας άνθρωπος που στεκόταν μπροστά στον καθρέφτη και δεν υπήρχε το είδωλό του», η Μάρω Βαμβουνάκη ξεκίνησε το βραβευμένο με κρατικό βραβείο μυθιστόρημα «Η μοναξιά είναι από χώμα».

Εξάλλου, γράφει παντού, «ευπαθής στις επιδημίες της γραφής», στα φανάρια, σε κάθε γωνιά και σημείο στο σπίτι. Εμμονές της ο έρωτας, ο θάνατος, και η ζωή που δεν βλέπουμε. Κάπως έτσι γεννήθηκαν τα βιβλία της που αγαπήσαμε, ανάμεσά τους τα πλέον πρόσφατα «Η φιλία είναι και δεν είναι παντοτινή», «Ένας αφηρημένος άντρας», αλλά και «Η δικηγόρος», «Η μπαλάντα της ζήλειας», «Σιωπάς για να ακούγεσαι», «Ο ερωτευμένος Πολωνός, «Το φάντασμα της αξόδευτης αγάπης», «Μια μεγάλη καρδιά γεμίζει με ελάχιστα, «Ο Ντάνκαν γυρεύει τον Θεό, «Οι παλιές αγάπες πάνε στον παράδεισο, «Τα ραντεβού με τη Σιμόνη, «Ο αντίπαλος εραστής, «Το χρονικό μιας μοιχείας»…

Σαράντα βιβλία περίπου.

Με την συνέντευξη που ακολουθεί, η Μάρω Βαμβουνάκη εγκαινιάζει μια σειρά συνεντεύξεων στο Liberal οι οποίες αποτελούν κατά κάποιον τρόπο «το εργαστήρι του συγγραφέα».

Λοιπόν, ας αρχίσουμε.

Συνέντευξη στην Ελένη Γκίκα

-Κυρία Βαμβουνάκη, υπάρχει τελετουργία γραφής [συγκεκριμένος χώρος, χρόνος, συνήθειες] ή παντού μπορείτε να γράψετε εσείς

Κανένα τελετουργικό, κανείς τόπος συγκεκριμένος. Ούτε χρόνος, ή πρόγραμμα. Σημασία έχει κάτι να έρθει να μου καρφωθεί στο νου και να με τρώει σαράκι. Πρόσωπο, εικόνα, φράση, λέξη. Με βρίσκει οπουδήποτε, σα γρίπη.

-Για να ξεκινήσετε μια ιστορία, χρειάζεστε πλάνο, να ξέρετε και την αρχή και το τέλος της, ή αρκούν μια εικόνα ή η αρχική φράση;

Όπως το λέτε, έστω μια φράση για ξεκίνημα. Με μόνο τη φράση: Υπήρξε κάποτε ένας άνθρωπος που στεκόταν μπροστά στον καθρέφτη και δεν υπήρχε το είδωλό του, ξεκίνησα το «Η μοναξιά είναι από χώμα». Από πάνω της κύλησε και πλέχτηκε όλη η ιστορία κατόπιν. Μόνο αυτή η φράση υπήρχε στη συναίσθησή μου, το μόνο πλάνο μου.

-Ποιο βιβλίο σας γράφτηκε με πιο παράξενο και αλλόκοτο τρόπο;

Θα έλεγα το «Ο αντίπαλος εραστής». Τότε είχα συμβολαιογραφείο στα μέρη σας, στο Κορωπί, και πηγαινοερχόμουν οδηγώντας κάθε μέρα. Λαυρίου, Μεσογείων και στα φανάρια τους μου έρχονταν στο μυαλό τα περισσότερα που τα σημείωνα σε χαρτάκια πεταμένα στο κάθισμα του συνοδηγού.

-Υπάρχουν συγγραφικές εμμονές; Θέματα στα οποία επανέρχεστε, τεχνικές που χρησιμοποιείτε και ξαναχρησιμοποιείτε, γρίφους κι αινίγματα που προσπαθείτε μια ζωή γράφοντας να επιλύσετε;

Τρία μάλλον! Πάντα ο έρωτας γιατί είναι μυστήριο, δεν εξηγείται ενώ πλάθει ή συντρίβει ζωές. Σίγουρα ο θάνατος, όπως και σε όλα τα βιβλία του κόσμου, έστω και ανεπίγνωστα. Και η υποσυνείδητη ζωή που τόσο καθοδηγεί τη συνειδητή μας. Αινίγματα όλα, γι’ αυτό έχουν ενδιαφέρον, σαγήνη.

-Τι πρέπει να έχει μια ιστορία για να γίνει ιστορία σας;

Να την ερωτευτώ κεραυνοβόλα. Δεν παίρνει μπροστά αλλιώς. Δεν έχει νόημα για μένα. Έχω ανάγκη τη φλόγα.

-Ένας ήρωας ή μια ηρωίδα για να γίνει ήρωάς σας ή ηρωίδα σας;

Να διαθέτει μια δύναμη που θα μου σαρώσει την όρεξη. Δύναμη καλού, δύναμη κακού, δεν ξέρω. Να περιέχει στοιχεία δικά μου ώστε να τον καταλαβαίνω, να μπορώ να μιλήσω γι' αυτόν. Μόνο ό,τι είμαστε γνωρίζουμε, κάπως.

-Ποιος ήρωας ή ποια ηρωίδα σας έφτασαν ως εσάς με τον πιο αλλόκοτο τρόπο;

Η «Ντούλια», και το κορίτσι του, «Ένας αφηρημένος άντρας». Και ο ερωτευμένος Πολωνός, ναι… Είχε τον τρόπο του.

-Το πρώτο βιβλίο που διαβάσατε και σας εντυπωσίασε;

Μικρή, στο δημοτικό στα Χανιά, το «Ένα δέντρο μεγαλώνει στο Μπρούκλιν», και αργότερα η «Τζέην Έυρ». Μου άνοιξαν κόσμους με μαγεία!

-Υπάρχει βιβλίο που μπορείτε να πείτε ότι σας άλλαξε τη ζωή ή βιβλίο στο οποίο συχνά επιστρέφετε;

Το δέντρο που μεγαλώνει στο Μπρούκλιν, και στην πρώιμη εφηβεία μου τα βιβλία του Καζαντζάκη μού έφεραν τον κόσμο τούμπα. Έπεσα με τα μούτρα σ' αυτόν τον απίστευτο άνθρωπο επί χρόνια και άλλαζα!

-Αγαπημένοι σας συγγραφείς και ποιητές;

Ο Ντοστογιέφσκι. Μετά ο Τολστόι. Οι ανυπέρβλητοι Ρώσοι!.. Πού να πας και να κολλήσεις ύστερα απ' αυτούς; Από τους ποιητές ο Τ.Σ. Έλιοτ.

-Κατά την διαδικασία της συγγραφής, ακούτε μουσική, έχετε ανάγκη από απόλυτη σιωπή, διαβάζετε άλλα βιβλία ή ποιητές, καταφεύγετε σε εικαστικά έργα;

Καμιά μουσική, κανείς ήχος. Χρειάζομαι την ησυχία να βυθιστώ. Με ενοχλεί ακόμα και η πιο θαυμάσια, υπέροχη νότα αν ακουστεί την ώρα που συγκεντρώνομαι.

-Να αναφερθούμε σε εκείνο που γράφετε σήμερα;

Ειδικά αυτόν τον καιρό έχω ανάγκη να ξεκουραστώ. Δούλεψα αρκετά το τελευταίο διάστημα. Τώρα γράφω μόνο μέιλ, τις αναρτήσεις μου, μηνύματα στο κινητό. Για αύριο ιδέα δεν έχω. Είμαι ευπαθής στις επιδημίες της γραφής, το είπαμε.